

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Lukáše Pišvejce a JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobkyně: **B. N. Q. A.**
zastoupena zákonnou zástupkyní (matkou) N. T. T. H.
právně zastoupena advokátem Mgr. Petrem Václavkem, sídlem
Opletalova 1417/25, Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem náměstí
Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2020, č.j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2020, č.j. X, se **z r u š u j e** a věc se **v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je **p o v i n n a** uhradit žalobkyni náklady řízení ve výši 16 342 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 19. 6. 2020, Krajskému soudu v Plzni (dále též jen „soud“) doručenou téhož dne, domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2020, č.j. X (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto žalobkynino odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „*prvoinstanční orgán*“), ze dne 18. 2. 2020, č.j. X (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím byla podle § 75 odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 14. 8. 2017, zamítnuta žalobkynina žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky, neboť nebyly splněny podmínky uvedené v § 66 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

II.

Žaloba

2. Žalobkyně předně namítala, že žalované bylo již jednou rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2019, č.j. X, uloženo řádně zvážit přiměřenost zamítnutí žádosti žalobkyně s ohledem na s tím spojený zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně a jejích zájmů jakožto nezletilého dítěte. Žalobkyně je tříleté dítě, které na území pobývá společně se svojí nezletilou sestrou, která má občanství České republiky, a matkou, které byl v mezidobí od podání žádosti žalobkyně o trvalý pobyt povolen na území České republiky přechodný pobyt rodinného příslušníka EU. Jde proti smyslu a účelu zákona o pobytu cizinců, která chrání zájmy na spojování rodin, i proti smyslu předchozího postupu správních orgánů, které již povolily matce žalobkyně na území přechodný pobyt za účelem sloučení rodiny, aby nezletilá žalobkyně nyní přišla o možnost legalizovat svůj pobyt na území na základě podané žádosti, čímž by bylo sloučení rodiny na území České republiky fakticky znemožněno. Je nesmyslné nutit tříleté dítě, aby za účelem sloučení se na území České republiky se svojí matkou a sestrou, které zde legálně pobývají, nejprve vycestovalo z České republiky na území Vietnamu (neboť další žádost o pobytové oprávnění již z území České republiky podat nemůže). Výsledek takového postupu by byl zároveň velmi nejistý s ohledem na správní praxi při přijímání žádostí o pobytové oprávnění z území Vietnamu i s ohledem na nepředvídatelný vývoj uzavírání hranic pro cizince v důsledku pandemie, a mohl by tak vést k dlouhodobému odloučení žalobkyně od její matky a sestry, přestože je zjevné, že materiálně žalobkyně podmínky pro legalizaci svého pobytu na území České republiky splňuje.
3. V části žaloby uvozené slovy „*K nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu*“ žalobkyně dále namítala, že žalovaná rozhodla nezákonně, když nezrušila prvoinstanční rozhodnutí z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Dle žalobkyně správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav ve vztahu k přiměřenosti dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně a jejích nejbližších rodinných příslušníků. Základní kritéria, která je třeba zkoumat při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí, stanoví demonstrativně § 174a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“): „*Při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk,*

zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.“ Z použití slova „zejména“ je zřejmé, že správní orgán je povinen zvážit minimálně všechny ze zde uvedených hledisek. Žalobkyně namítá, že správní orgány nejen že přiměřenost dopadů rozhodnutí neposoudily z veškerých shora uvedených hledisek, nezjistily ani skutkový stav v rozsahu umožňujícím takové posouzení. Žalobkyně si je vědoma, že se jedná o řízení o žádosti, které je ovládáno dispoziční zásadou, tato skutečnost však nezbavuje správní orgán povinnosti posoudit okolnosti daného případu ve smyslu § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a zjistit skutkový stav v rozsahu dle § 3 správního řádu. Skutkový stav navíc řádně nebyl zjištěn nikoli z důvodu, že by žalobkyně nenavrhovala potřebné důkazy, ale z toho důvodu, že navrhované důkazy (výslech matky žalobkyně) nebyly správní orgánem bez dostatečných důvodů provedeny. Žalobkyně přitom v průběhu řízení navrhovala provedení výslechu své matky za účelem zjištění intenzity a hloubky rodinných vazeb a dalších otázek relevantních pro posouzení přiměřenosti dopadů do rodinného a soukromého života jejího i jejích nejbližších rodinných příslušníků. Tento výslech ale nebyl proveden s odkazem na to, že existence rodinných vazeb byla v průběhu správního řízení dostatečně dokázána. Žalobkyně v tomto směru namítá, že výslech nenavrhovala za účelem zjištění existence jejích rodinných vazeb (ty je možné zjistit z příslušných registrů), ale za účelem prokázání možných dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života svého i svých rodinných příslušníků. V tomto ohledu poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2020, č.j. 5 Azs 347/2019-33, dle kterého je výslech rodinných příslušníků cizince třeba provést nikoli za účelem prokázání existence jeho rodinných vazeb, ale aby byla najisto postavená otázka přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Žalobkyně v tomto směru poukazuje také na rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 3. 2017, č.j. 57 A 6/2016-81, ve kterém se tento soud vyjádřil k posuzování přiměřenosti rozhodnutí následovně: „Soud k této námitce uvádí, že řízení o žádosti podle zákona o pobytu cizinců lze rozdělit na dvě části. V části první je cizinec po podání žádosti vyzýván k předložení příslušných dokladů. Poté, kdy cizinec na základě výzvy správního orgánu určité doklady předloží, zjišťuje správní orgán, zda doklady předložené k žádosti umožňují rozhodnout o žádosti. V případě, že požadované doklady nejsou doloženy nebo jsou nedostatečné, přesouvá se správní řízení do části druhé. Ve druhé části správní orgán zjišťuje, zda je či není rozhodnutí (tedy rozhodnutí o zamítnutí žádosti) přiměřené a je povinen tuto přiměřenost zkoumat i ve vztahu k tvrzením žalobce. Dle konstantního názoru zdejšího soudu je v případě řízení o pobytu cizince pro zjištění skutkového stavu v souvislosti s přiměřeností rozhodnutí důležitý výslech cizince, neboť cizinec je neznalý práva a jazyka. Soud také odkazuje na dřívější rozsudek zdejšího soudu ze dne 15. 7. 2015, č.j. 57 A 75/2014-52, kde byl výslech považován nejen za zcela standardní, ale rovněž za podstatný úkon ve správním řízení. Tamtéž zdejší soud dovodil, že: „Provedení výslechu žadatele o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu je podstatným úkonem ve správním řízení, neboť v průběhu výslechu dostává žadatel možnost přednést svá tvrzení ohledně věci samé, tj. uvést skutečnosti dokládající splnění všech podmínek pro prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu (...) Procesní pochybení správních orgánů mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť nebylo-li žalobci umožněno uvést skutečnosti dokládající splnění všech podmínek pro prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, (...) je předčasné dospět k závěru, že žalobce tyto skutečnosti netvrdil, neprokázal a správními orgány rozporované skutečnosti nevyvrátil.“ Dle názoru soudu výslech slouží k tomu, aby cizinec přdestřel svá tvrzení, která jsou potřebná pro vydání rozhodnutí. A to samozřejmě nejenom ve vztahu k první části řízení,

kdy správní orgán zkoumá účel pobytu nebo naplnění podmínek, ale také v části druhé, kdy správní orgán zjišťuje, zda je rozhodnutí přiměřené. Soud má za to, že pokud žádost cizince nebude v první fázi úspěšná, správní orgán by měl cizince vyzvat, aby uvedl skutečnosti, ve kterých spatřuje důvod pro to, zda je rozhodnutí z jeho pohledu nepřiměřené nebo tak správní orgán může učinit výsledkem. Správní orgán, ale neprovedl nic z uvedeného, co by vedlo k dostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci dle § 3 správního řádu, proto soud tuto námitku považuje za důvodnou.“ Žalobkyně namítá, že v důsledku neprovedení výsledku matky žalobkyně k její rodinné situaci nebyly zjištěny okolnosti podstatné pro učinění závěru o nejlepších zájmech nezletilé žalobkyně a její nezletilé sestry. Žalobkyně je proto toho názoru, že žalovaná rozhodla nezákonně, když prvoinstanční rozhodnutí nezrušila dle § 90 odst. 1 správního řádu, přestože prvoinstanční orgán rozhodl bez zjištění skutkového stavu v rozsahu dle § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu.

4. V části žaloby uvozené slovy „*K nedostatečnému posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí*“ žalobkyně dále namítala, že posouzení přiměřenosti je (mj. v důsledku shora uvedeného) nedostatečné. Žalovaná zároveň rozhodla v rozporu § 75 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), neboť řádné posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí jí bylo uloženo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2019, č.j. X. Posouzení dopadů rozhodnutí je formalistické, kdy správní orgány pouze vyjmenovávají některé z faktorů relevantních pro posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí, fakticky k nim ale nepřihlíží, zároveň řadu důležitých faktorů zcela přehlíží. Posouzení přiměřenosti zcela chybí ve vztahu k dopadům napadeného rozhodnutí do zájmů nezletilého dítěte – sestry žalobkyně. Žalobkyně je přesvědčena, že pokud by žalovaná skutečně vzala v úvahu dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života a do zájmů obou nezletilých dětí, tj. žalobkyně a její sestry, dospěla by k závěru, že zamítnutí žádosti žalobkyně bylo nepřiměřené, a tedy i nezákonné. Prvoinstanční orgán při posuzování přiměřenosti postupoval následujícím způsobem: nejprve uvedl důvod zamítnutí žádosti žalobkyně – nesplnění zákonných podmínek pro udělení trvalého pobytu, kdy odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2016, sp.zn. 33 Cdo 2039/2015. Následně popsal její rodinné vztahy, kdy ve stručnosti uvedl, že matka a sestra žalobkyně pobývají na území České republiky, část její rodiny se nicméně nachází ve Vietnamu. Dále uvedl, že jeho rozhodnutí není spojeno s povinností vycestovat z území ani zákazem vstupu na území, tudíž nic nebrání tomu, aby si žalobkyně z území Vietnamu podala žádost o jiné pobytové oprávnění, zároveň nic nebrání tomu, aby se žalobkyně přestěhovala do Vietnamu ke svému otci. Z těchto důvodů prvoinstanční orgán konstatoval, že jeho rozhodnutí nepředstavuje nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně. Žalovaná posléze tento způsob posouzení přiměřenosti vyhodnotila jako dostatečný. Přitom zopakovala tvrzení prvoinstančního orgánu s doplněním námitky, že pouze dlouhodobý zákaz pobytu může v obecné rovině založit nepřiměřený zásah rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Žalobkyně namítá, že takový způsob posouzení přiměřenosti je formalistický a nedostatečný z pohledu § 174a zákona o pobytu cizinců, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvy o právech dítěte a s těmito dokumenty související judikatury. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že při posuzování přiměřenosti je nutné zájmy cizince, stejně jako zájmy veřejné, nejprve vymezit a následně je poměřovat (srov. rozhodnutí ze dne 25. 5. 2016, č.j. 1 Azs 81/2016-33). Správní orgány nemohly řádně posoudit přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí, pokud tyto zájmy žalobkyně ani veřejné zájmy nijak nevymezily a negativní zásahy do soukromého a rodinného života žalobkyně apriorně popřely. Žalobkyně dále namítá, že správní orgány

se nezabývaly dopady rozhodnutí ze všech relevantních hledisek, zejména nepřihlédly k finanční situaci celé rodiny. Posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí postavily na své domněnce, že pokud má žalobkyně na území země původu svého otce, může přesídlit do země původu za svým otcem. Existence rodinné vazby ve Vietnamu ale bez dalšího neznamená, že o žalobkyni bude ve Vietnamu dostatečně postaráno a přesídlení jí nezpůsobí nenapravitelnou újmu v oblasti jejího dalšího vývoje. Správní orgány se nijak nevypořádaly s otázkou, zda je otec žalobkyně vůbec ochoten a schopen se o žalobkyni postarat, a to jak z hlediska finančního zabezpečení, tak z hlediska její další výchovy. Z pouhé existence rodinných vazeb nelze přiměřenost dopadů rozhodnutí dovodit, pokud se správní orgán nezabývá hloubkou těchto rodinných vazeb a dalšími relevantními okolnostmi, jako je např. materiální zabezpečení rodiny, dostupnost zdravotní péče, vliv přesídlení na další vývoj nezletilého dítěte apod. Dále k námitce žalované, že pouze dlouhodobý zákaz pobytu může založit nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince, žalobkyně namítá, že tento názor je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, srov. rozsudek ze dne 28. 2. 2014, č.j. 5 As 102/2013-31: *„Podobně jako ve věci Nunez proti Norsku nelze předvídat, zda by odloučení stěžovatele od jeho dětí bylo trvalé nebo jen dočasné, a to s ohledem na omezené možnosti z hlediska zákona o pobytu cizinců, které by měl stěžovatel i po uplynutí doby vyhoštění pro umožnění návratu do ČR z jeho vlasti k dispozici, a bylo třeba v tomto směru věnovat, jak naznačuje i stěžovatel, pozornost rovněž příslušné správní praxi. Trvalé nebo dlouhodobé odloučení by nepřiměřený zásah do rodinného života v daném případě mohlo znamenat, ovšem ani případné „krátkodobé“ nucené vycestování stěžovatele by nevylučovalo možnost nepřiměřeného zásahu do práva stěžovatele a jeho rodinných příslušníků na rodinný život, pokud by k němu přistoupily ještě další uváděné okolnosti.“* V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud rovněž zdůraznil nutnost věnovat pozornost příslušné správní praxi. Je všeobecně známou skutečností, že podávání žádostí o pobytové oprávnění z území Vietnamu je přinejmenším problematické, a nelze bez dalšího předvídat, zda bude žalobkyni umožněno do České republiky dojíždět na základě dlouhodobých víz, jak to předpokládá žalovaná. Zároveň takový postup je pro žalobkyni téměř nemožný z hlediska finanční situace celé její rodiny. Žalobkyně se proto domnívá, že napadené rozhodnutí by mělo být jako nezákonné a nepřezkoumatelné zrušeno a žalované by mělo být uloženo posoudit přiměřenost reálně, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, ze všech hledisek uvedených v § 174a zákona o pobytu cizinců, způsobem, který je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

5. Dle žalobkyně je posouzení přiměřenosti dále v zásadním rozporu s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V tomto směru žalobkyně odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č.j. 5 Azs 47/2016-57, ve kterém uvedený soud stanoví: *„Rozpor s čl. 8 Úmluvy nastane především za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí neobsahují dostatečně individuální posouzení protichůdných zájmů, včetně nejlepšího zájmu dítěte tak, aby mezi nimi bylo možné dosáhnout spravedlivé rovnováhy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 8. listopadu 2016, El Ghatet).“* Žalobkyně namítá, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí se neobjevují žádné úvahy o nejlepších zájmech nezletilé žalobkyně, odůvodnění napadeného rozhodnutí ani neobsahuje dostatečná skutková zjištění pro učinění závěrů o nejlepších zájmech nezletilé žalobkyně. Zároveň nebyly vymezeny veřejné zájmy na zamítnutí žádosti žalobkyně a nebyla provedena individualizovaná úvaha o rovnováze zájmů veřejných se zájmy žalobkyně jakožto nezletilého dítěte. V této souvislosti žalobkyně dále namítá, že i přes její námitky se správní orgány nijak nezabývaly dopady jejich rozhodnutí do soukromého a rodinného života rodinných příslušníků žalobkyně, především její

nezletilé sestry, která je také nezletilým dítětem. Žalobkyně opakovaně namítá, že přiměřenost dopadů rozhodnutí je třeba zkoumat nejen ve vztahu k účastníkovi řízení, ale i jeho rodinným příslušníkům (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č.j. 1 Azs 81/2016-33). Je nepochybné, že i ti ponесou následky zamítnutí žádosti žalobkyně, napadené rozhodnutí ale žádné úvahy o dopadech rozhodnutí do rodinného a soukromého života nejblíže rodinných příslušníků žalobkyně neobsahuje. V napadeném rozhodnutí žalované i v prvoinstančním rozhodnutí zejména naprosto chybí jakékoli úvahy o zájmech sestry žalobkyně, nezletilé L. N., nar. X., která je navíc občankou České republiky. Právní zástupce namítá, že s ohledem na skutečnosti, že Česká republika je smluvní stranou Úmluvy o právech dítěte, není možné vnímat situaci žalobkyně izolovaně, naopak je třeba hledat takové řešení, které bude v nejlepším zájmu jak žalobkyně, tak její nezletilé sestry. Zamítnutí žádosti žalobkyně, která v důsledku bude muset vycestovat z území České republiky, neboť žádnou žádost o pobytové oprávnění nemůže podat z území České republiky, se nutně pojí s tím, že se žalobkyně vycestuje do Vietnamu také její matka, která nemůže opustit svou tříletou dceru a zůstat na území České republiky. Rozdělení matky a její tříleté dcery by šlo zcela zjevně proti zájmům žalobkyně jakožto nezletilého dítěte a mohlo by způsobit nenavratitelnou újmu v oblasti jejího psychického vývoje a negativně ovlivnit její vztah s matkou. Na druhou stranu, pokud matka tříleté žalobkyně vycestuje pro zamítnutí žádosti její dcery společně se žalobkyní z území České republiky, takové řešení bude zjevně v rozporu se zájmy její druhé nezletilé dcery L. N., nar. X., která by v takovém případě zůstala na území České republiky bez přítomnosti obou rodičů. Sestra žalobkyně má občanství České republiky a nemůže být žádným způsobem nucena k opuštění České republiky. Ve smyslu čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nemají správní orgány oprávnění nutit nezletilou L. N. k opuštění vlasti, tedy pokud si nezletilá sestra žalobkyně nepřeje opustit území České republiky, nemají správní orgány oprávnění nijak ve svých úvahách přihlížet k možnosti, že bude následovat zbytek své rodiny do Vietnamu. Z hlediska její integrace na území České republiky, která dosahuje nejvyšší možné míry, neboť jí bylo uděleno státní občanství, nepřichází její přesídlení do země původu svých rodičů v úvahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č.j. 5 Azs 404/2019-28). Je zcela v rozporu s Úmluvou o právech dítěte, aby za situace, kdy napadené rozhodnutí představuje takovýto zásah do života nezletilé sestry žalobkyně (která je navíc občankou České republiky), napadené rozhodnutí neobsahovalo žádné úvahy o přiměřenosti zásahu do jejích zájmů jakožto zájmů nezletilého dítěte. V tomto směru žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č.j. 5 Azs 404/2019-28, ve kterém soud uvádí: „*Vnitrostátní soudy také musejí podle ESLP dostatečně podrobně odůvodnit svá rozhodnutí. Odůvodnění, které skutečně nevyvažuje dotčené zájmy, je v rozporu s článkem 8 Úmluvy, zejména když soudy přesvědčivě neprokáží, že je zásah přiměřený sledovaným cílům, a tedy odpovídá naléhavé společenské potřebě (rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, El Ghatet proti Švýcarsku, stížnost č. 56971/10, bod 47).*“ Podobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 47/2016-57 [„*Rozpor s čl. 8 Úmluvy nastane především za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí neobsahují dostatečně individuální posouzení protichůdných zájmů, včetně nejlepšího zájmu dítěte tak, aby mezi nimi bylo možné dosáhnout spravedlivé rovnováhy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 8. listopadu 2016, El Ghatet proti Švýcarsku, stížnost č. 56971/10, zejména body 46-47 a prejudikara ESLP tam citovaná.*“)].

6. Správní orgány proto měly dle žalobkyně povinnost hledat takové řešení, které bude v nejlepším zájmu obou nezletilých dětí, tj. žalobkyně i její nezletilé sestry. Z uvedeného je

zřejmé, že jediným takovým řešením je legalizace pobytu žalobkyně na území. Zamítnutí žádosti účastnice je projevem přepjatého formalismu a je v rozporu s čl. 10 odst. 2 a čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Přepjatý formalismus je přitom konstantně judikaturou označován za zcela nezákonný, v příkrém rozporu s ústavními principy demokratického právního státu. Upřednostňování formalistického přístupu na úkor přístupu materiálního, resp. skutečně zjištěného stavu věci označil za nezákonné opakovaně i Ústavní soud. Z obecného hlediska je namístě připomenout, že Ústavní soud ve své konstantní judikatuře již mnohokrát uvedl, že netoleruje orgánům veřejné moci a obecným soudům formalistický postup za použití v podstatě sofistického odůvodňování zřejmě nespravedlnosti. Zdůraznil přitom mj., že obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku a že povinnost soudů nalézat právo neznámá pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad (srov. např. nálezy sp.zn. Pl. ÚS 21/96, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 7, nálezy č. 13, nebo nálezy sp.zn. 19/98, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 13, nálezy č. 19). Při výkladu a aplikaci právních předpisů nelze opomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách toho kterého předpisu, ve kterém jsou vždy přítomny i principy uznávané demokratickými právními státy. Ústavní soud považuje za samozřejmé a určující pro nalézání práva, že vždy je nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, které jsou založeny na zjištěných skutkových okolnostech. Mnohé případy a jejich specifické okolnosti mohou být značně komplikované a netypické; to však nevyvazuje orgány veřejné správy či obecné soudy z povinnosti udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité.

7. Žalobkyně uzavřela, správní orgány v rozporu s § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu řádně nezjistily skutkový stav. Dále v rozporu s § 174a zákona o pobytu cizinců neposoudily dostatečně dopady rozhodnutí a své úvahy o přiměřenosti rozhodnutí v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu řádně neodůvodnily, a zatížily tak svá rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Takový postup byl zároveň v rozporu s § 78 odst. 5 s.r.s., protože posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí bylo žalované uloženo rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Zamítnutí žádosti žalobkyně je nepřiměřené s ohledem na § 174a zákona o pobytu cizinců, čl. 10 odst. 2 a čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a tedy i nezákonné.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

8. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobní námitky odmítá a odkazuje na spisový materiál a své rozhodnutí ze dne 18. 5. 2020, č. j. X. Dle žalované nepřináší žaloba žádnou novou relevantní argumentaci, která by správnost napadeného rozhodnutí zpochybňovala. Podle názoru žalované napadené rozhodnutí splňuje všechny požadavky, které správní řád v § 68 odst. 3 stanoví pro odůvodnění rozhodnutí. Žalovaná přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, jak se vypořádala s námitkami žalobkyně uvedenými v odvolání, z jakých důvodů je považovala za mylné či

nerozhodné a jakými úvahami se řídila při hodnocení důkazů a výkladu právních předpisů. Z uvedených důvodů je žalovaná přesvědčena, že věc byla posouzena správně a v souladu se zákonem.

IV.

Vyjádření účastníků při jednání

9. Při jednání účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

V.

Posouzení věci soudem

10. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
11. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 10. 2019, č.j. X (dostupný na www.nssoud.cz), kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalované, uvedl: „*Nejvyšší správní soud uvádí, že se ve své dosavadní rozhodovací činnosti opakovaně vyjádřil k tomu, za jakých okolností je správní orgán povinen zabývat se otázkou přiměřenosti dopadů v případě rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle § 77 zákona o pobytu cizinců. Dospěl k závěru, že i tehdy, kdy zákon o pobytu cizinců výslovně posouzení přiměřenosti dopadů podle § 174a tohoto zákona nestanoví, je třeba se touto otázkou zabývat (ač ve většině případů k nepřiměřenému zásahu z povahy věci nedojde) a přímo aplikovat čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (zákon č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“), který stanoví, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017 - 29, a ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016 - 53). Článek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. S nepřiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života se proto musejí správní orgány vypořádávat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v dotčeném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona, a nic na tom nemění ani odst. 3 § 174a zákona o pobytu cizinců, který byl do tohoto ustanovení nově doplněn s účinností od 15. 8. 2017 a který stanoví, že přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016 - 53). Taktéž otázka charakteru pobytového oprávnění, tedy zda se jedná o pobyt přechodný nebo pobyt trvalý, nemá dle Nejvyššího správního soudu žádný vliv na přímou aplikovatelnost čl. 8 Úmluvy, resp. na povinnost zabývat se přiměřeností dopadů vydaných rozhodnutí (shodně srovnej odst. [31] a [32] odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015 - 30, nebo odst. [31] odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39). V rozsudku ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 24/2019 - 27, Nejvyšší správní soud zároveň dovodil, že výše uvedené závěry lze přiměřeně vztáhnout i na případy zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu dle § 75 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, tedy na shodný případ jako tomu bylo v nyní souzené věci. Neobstojí proto závěry krajského soudu, že správní orgány se správně nezabývaly tím, zda jsou či nejsou jejich rozhodnutí přiměřená z hlediska zásahu do soukromého nebo rodinného života stěžovatelky s odůvodněním, že na rozdíl od § 75 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ustanovení § 75 odst. 1 téhož zákona žádnou takovou podmínku nestanoví. Z téhož důvodu neobstojí ani závěry žalované, která v odůvodnění svého rozhodnutí vyslovila, že z dikce § 75 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců nevyplývá, že by při aplikaci tohoto ustanovení bylo třeba posuzovat dopad rozhodnutí na soukromý a rodinný*

život stěžovatelky, a proto Ministerstvo vnitra nepochybil, pokud se v řízení touto otázkou nezabývalo.“

12. Správní orgány se odkazem na závěry Nejvyššího správního soudu zabývaly otázkou přiměřenosti svých rozhodnutí, avšak dopěly k nesprávným závěrům.
13. Předně je nezbytné uvést, že žalobkyně je nezletilým dítětem narozeným dne X., které na území České republiky žije spolu se svojí matkou, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, a sestrou, která je občankou České republiky. Jak uvedly správní orgány v odůvodnění svých rozhodnutí, matka žalobkyně pobývá na území České republiky *„na základě přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie za účelem „rodinný“ s platností od 20. 11. 2019“*.
14. Žalovaná při odůvodnění přiměřenosti správních rozhodnutí vycházela z toho, že *„odvolatelka může opětovně požádat o udělení pobytového oprávnění a na území se vrátit, avšak musí splnit zákonem stanovené podmínky pro daný typ pobytového oprávnění. Odvolatelka může na území pobývat na základě nižšího pobytového statusu, např. vízového pobytu za účelem „rodinný“. V zemi původu pobývá její otec a bratr. Fungující a reálný rodinný život tak může být navzdory neudělení povolení k trvalému pobytu i nadále přiměřeným způsobem realizován v zemi původu, přičemž odvolatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by tuto možnost vylučovaly.“*, že *„odvolatelce není nijak bráněno, aby pobývala na území se svou rodinou, čímž není zasazeno do jeho soukromého a rodinného života“*, že *„nebylo shledáno, že by zamítnutím nejvyššího pobytového oprávnění bylo zasazeno do nejlepšího zájmu dítěte, neboť touto skutečností není odvolatelce bráněno být se svou matkou a společně s ní žít“*, a že *„rodina odvolatelky je v současné době rozdělená, neboť na území žije matka odvolatelky s její dcerou a ve Vietnamské socialistické republice žije její otec s bratrem a jako rodina si musely najít způsob, jak být společně v kontaktu“*.
15. Nesprávnost závěrů správních orgánů o přiměřenosti jejich rozhodnutí spočívají v nesprávném vyhodnocení situace žalobkyně. Správní orgány samy tvrdí, že žalobkyně, v době rozhodování správních orgánů tříleté dítě, má právo na pobyt na území České republiky se svojí matkou a sestrou *„za účelem rodinný“*. Jediné, co po žalobkyni vyžadují, je splnění podmínek pro přiznání *„nižšího“* pobytového oprávnění. Tímto *„jediným“* je však nutnost vycestování žalobkyně, tj. tříletého dítěte, do Vietnamské socialistické republiky, aby zde podala příslušnou žádost, které následně bude muset být vyhověno, neboť u žalobkyně jsou jinak splněny podmínky pro pobyt *„za účelem rodinný“*. Za této situace je absurdní, aby byla žalobkyně nucena opustit území České republiky. Je evidentní, že opuštění České republiky by vedlo k nepřiměřenému zásahu do právní sféry žalobkyně, neboť pokojný stav spočívá v jejím pobytu na území České republiky spolu s její matkou a sestrou. Destruovat tento pokojný stav nuceným odcestováním tříletého dítěte do země původu pouze za účelem podání žádosti o jiné pobytové oprávnění je nepřijatelné. Dlužno doplnit, že pokojný stav bez dalšího nemůže být realizován v zemi původu, neboť matka žalobkyně pobývá se sestrou žalobkyně, která je občankou České republiky, a žalobkyní na území České republiky. Nelze nutit sestru žalobkyně, která je občankou České republiky, aby vycestovala do Vietnamské socialistické republiky.

VI.

Rozhodnutí soudu

16. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro

nezákonnost (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

VII.

Odůvodnění neprovedení důkazů

17. Soud neprovedl žádný z žalobkyní navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

VIII.

Náklady řízení

18. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí soud v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení spočívají v zaplacených soudních poplatcích za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku žalobě v celkové výši 4 000 Kč a v odměně advokáta za 3 úkony právní služby, a to za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) a jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), když advokát převzal a připravil právní zastoupení žalobkyně, jménem žalobkyně podal žalobu a účastnil se jednání před soudem. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 3 100 Kč. Za tři úkony právní služby tak žalobkyni náleží částka ve výši 9 300 Kč. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč, tj. za tři úkony na částku ve výši 900 Kč. Vzhledem k tomu, že právním zástupcem žalobkyně je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani. Částka daně z přidané hodnoty činí 2 142 Kč. Náklady řízení tedy včetně DPH činí částku ve výši 16 342 Kč. Lhůtu k plnění určil soud podle § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s. Místo plnění určil soud v souladu s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 22. června 2021

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu